

KUTSESTANDARD

Koorijuht, tase 8

Koorijuht, tase 8 kutsestandard on aluseks isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Koorijuht, tase 8	8

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Kooridirigendi töö on loominguine, mis eeldab muusikalist ettevalmistust. Kooridirigent on vokaalmuusika interpret, kelle tööülesanneteks on laulude õpetamine koorile ja esitamine kontserdil. Töö eesmärk on koori kunstiline juhtimine ning publikule kõrgetasemelise muusika elamuse pakkumine. Kooridirigendi töö on olemuselt pedagoogiline ning eeldab lisaks muusikalistele oskustele ka iseseisvat tööd kooriga ning meetoodika ja psühholoogia tundmist.

Koorijuhi kutsealal on viis kutset.

Koorijuht, tase 4 töötab üldjuhul abidirigendina või oma kooriga.

Koorijuht, tase 5 töötab üldjuhul dirigendina. Tal võib olla oma koor või töötab abidirigendina. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte.

Koorijuht, tase 6 töötab üldjuhul dirigendina. Tal võib olla oma koor või töötab abidirigendina kontsertkoori juures. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koorid osalevad aktiivselt kontserttegevuses. Koolitab vajadusel madalama taseme koorijuhte ja muusikaõpetajaid.

Koorijuht, tase 7 töötab üldjuhul dirigendina. On tunnustatud oma ala spetsialist, keda kutsutakse juhutama ühendkoore laulupäevadel ja/või laulupidudel, üleriigilisel laulupeol või on liigijuht/kunstiline juht. On hinnatud koori hääleseadja ja koori vokaaltöö spetsialist. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Kooridel on aktiivne kontserttegevus. Viib läbi seminare, koolitusi mentorina, leiab koolituste läbiviimiseks vajaliku meetoodika ning vajadusel koostab õppematerjale. Osaleb konkurssidel žürii liikmena. Juhib muusikalisi projekte (kunstilise juhi töö laulupidudel, laulupäevadel, galakontsertidel).

Koorijuht, tase 8 on professionaalse koorimuusika tippinterpret ja ekspert, rahvusvaheliselt tunnustatud dirigent, keda kutsutakse (oma kooriga) mainekatele rahvusvahelistele koorimuusika suursündmustele (dirigendina, koolitajana). On kunstiline juht ja arvamusiider rahvusvahelistel kõrgetasemelistel koorimuusikasündmustel. Osaleb rahvusvahelisel konkursil või festivalil interpreedi või koolitajana. Juhatab vokaal-sümfooniilisi suurvorme orkestriga.

A.2 Tööosad

A.2.1 Repertuaari ettevalmistamine

1.1 Repertuaari valimine ja esinemiskava koostamine

1.2 Muusikalise materjali ettevalmistamine

A.2.2 Repertuaari omandamine, harjutamine ja musitseerimine

2.1 Repertuaari omandamine/ettevalmistamine harjutamiseks

2.2 Harjutamine

2.3 Esinemine

2.4 Orkestri dirigeerimine

A.2.3 Töö repertuaariga

3.1 Repertuaari ettevalmistamine

3.2 Repertuaari õpetamine 3.3 Kooriansambli kujundamine A.2.4 Koori loomingu juhtimine 4.1 Kontserttegevus 4.2 Laulupeoprotsessis osalemine 4.3 Koori kui organisatsiooni juhtimine
Valitavad tööosad
A.2.5 Kooriliikumise edendamine 5.1 Kooriliikumise edendamine A.2.6 Kontsertprojekti korraldamine A.2.7 Koori loomine ja arendustegevus A.2.8 Koolitus või teadustegevus A.2.9 Töö vokaaliga 9.1 Hääleseade rühmades 9.2 Hääleseade kooriga A.2.10 Solfedžo õpetamine 10.1 Rütmiõpetus 10.2 Laadi ja astmetaju arendamine 10.3 Noodilugemisoskuse arendamine A.2.11 Muusika loomine 11.1 Arranžeerimine 11.2 Komponeerimine A.2.12 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine 12.1 Noodigraafika-programmide kasutamine 12.2 Muusikasalvestus-programmide kasutamine A.2.13 Koori administreerimine 13.1 Töö koostööpartneritega 13.2 Töö meediaga 13.3 Projekti elluviimine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Kooridirigendi tööaeg on paindlik. Töötatakse ka puhkepäevadel ja pühade ajal. Töötatakse üldjuhul siseruumides, kuid esinetakse ka väljas.
A.4 Töövahendid
Noodimaterjal.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
1) muusikalised võimed 2) loovus, loominguoskus 3) juhtimisoskus 4) empaatiavõime 5) analüüsivõime 6) valmisolek meeskonnatööks 7) pingetaluvus 8) järjekindlus, enesedistsipliin 9) täpsus 10) vastutustunne 11) saavutusvajadus 12) paindlikkus

13) orienteeritus tulemusele

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on 8. taseme koordirendil koordireerimise või koolimuusika magistri- või doktorikraad ning kompetentside saavutamiseks vajalik töökogemus.

Kutse taotlemise eeldused on kirjas kutse andmise korras.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Koorijuht, koordirend, peadirend.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Koorijuht, tase 8 kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud (B.2.1 - B.2.4) ja kutset läbivad (B.2.14) kompetentsid.

Taotleja soovi korral võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.13.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Repertuaari ettevalmistamine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad 1. Valib repertuaari või koostab tervikliku esinemiskava, lähtudes eesmärgi sisust ning muusikute võimekusest. Konsulteerib koorimuusika eksperdina teisi koorijuhte. 2. Analüüsib muusikalise materjali sisu ning valmistab ette noodimaterjali lähtuvalt vajadusest.	
B.2.2 Repertuaari omandamine, harjutamine ja musitseerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Loeb ja analüüsib nooditeksti ning kujundab sellele toetudes oma muusikalise tõlgenduse. 2. Planeerib harjutamisprotsessi ja harjutab eesmärgipäraselt, lähtudes ajaressursist, repertuaari tehnilistest ja sisulistest vajadustest ning ergonoomikast. 3. Esitab põhjalikult ettevalmistatud kava lähtudes heast esinemiskultuurist. Tuleb toime esinemisega kaasneva psühholoogilise pingega ning vajadusel suhtleb publikuga olukorrale vastavalt. 4. Sõltuvalt repertuaarist dirigeerib vajadusel orkestrisaatega kooriteoseid	
B.2.3 Töö repertuaariga	EKR tase 8
Tegevusnäitajad 1. Juhatab kõrgel kunstilisel tasemel professionaalseid kollektiive või kõrgetasemelisi kontsertkoore, lähtudes kunstilistest taotlustest. Õpetab ulatuslikumaid ja komplitseeritumaid kooriteoseid ja/või suurvorme ning juhatab kollektiivi kõrgel kunstilisel tasemel. 2. Juhatab suurvorme ja/või oopereid kõrgel kunstilisel tasemel. 3. Õpetab koorile erinevate ajastute ja stiilide muusikat. 4. Interpreteerib muusikat kõrgel kunstilisel tasemel. 5. Töötab tulemuslikult koori intonatsiooni, artikulatsiooni ja vokaaliga. 6. Kasutab mitmekülgset metoodikat laulude õpetamisel, lähtudes koori eripäradest ning muusika eesmärgist. 7. Detailne töö kõikide interpretatsiooniliste nüanssidega, mõtestab teose olemust; 8. Avab lauljatele teose tausta (ajastu jms), tutvustab teose autorit, autoreid ning vajadusel tõlgib ja mõtestab teose teksti. 9. Õpetab ulatuslikumaid ja komplitseeritumaid kooriteoseid ja/või suurvorme, lähtudes kunstilistest eesmärkidest. 10. Leiab muusika interpreteerimisel varjundirikkaid nüansse, arendab ja laiendab koori kõlaskaalat eri stiilides, lähtudes repertuaari nõudlikkusest ja kunstilisest eesmärgist.	

B.2.4 Koori loomingu juhtimine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad 1. Juhatab dirigent-interpretina mitmekülgse kavaga kontserte Eestis ja mujal maailmas. 2. Laulupeol kunstilise juhina või liigijuhina koostab laulupidude kontserdikavad, lähtudes sündmuse eesmärgist, kunstilistest taotlustest. 3. Valib dirigendid, tutvustab sündmuse sisu, oma ootusi neile ja viib läbi proovi ning juhatab kontserti kõrgel kunstilisel tasemel. 4. Juhendab professionaalse kollektiivi tööd kõrgel tasemel.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Taotleja soovi korral võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.13.

B.2.5 Kooriliikumise edendamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Edendab kooriliikumist kohalikul või vabariiklikul tasandil: lööb kaasa õpitubades, valdkonna seltsides jms, suurendades huvi koorimuusika vastu. 2. Osaleb laulupeo ettevalmistusprotsessis eelproovide läbiviimisel.	
B.2.6 Kontsertprojekti korraldamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Selgitab vajaduse, pakub välja idee lähtuvalt loomingu eesmärkidest, koostab meeskonna, tegevusplaani. 2. Valmistab ette ja koostab koori tegevuseks vajalikke rahataotlusi, organiseerib avaliku esinemise load. 3. Koostab lepingud autorite ühingu ja vajadusel töölepingud jms, ning koostab aruandluse vastavalt nõuetele. Viib läbi ürituse/sündmuse. 4. Analüüsib kunstilist tulemust, kogub tagasisidet osalejatelt/publikult ning edastab selle huvitatud osapooltele.	
B.2.7 Koori loomine ja arendustegevus	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1) Loob koori, lähtudes kohalikest võimalustest ja oludest; 2) moodustab projektkoori, valides lauljate koosseisu, lähtudes ürituse või teose vajadustest ning eesmärgist; 3) töötab tulemuslikult vabariigi noortekollektiividega.	
B.2.8 Koolitus- või teadustegevus	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1) Osaleb arendus-, loome- ja/või teadustegevuses, kogudes ja analüüsides vastavat informatsiooni. 2) Kirjutab erialaseid publikatsioone (nt artikleid, arvustusi jne), annab intervjuusid, võimalusel osaleb ise/koos kooriga raadio- ja telesaadetes. 3) Viib läbi järjepidevalt erialaseid täienduskoolitusi, valides koolituse metoodika, lähtudes tellimuse ning koolituse eesmärgist nii vabariigis kui ka välismaal. 4) Juhendab mentorina koori vokaaltöö seminare ja töötube, lähtudes koori vajadusest ja repertuaari nõudlikkusest ja/või analüüsib koolituse tulemust ja annab tagasisidet koolitusel osalejatele ja/või osaleb žüriiliikmena koori konkurssidel ja laulupeo ettelaulmistel, andes hinnangu ja põhjendatud tagasisidet.	
B.2.9 Töö vokaaliga	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Juhendab tulemuslikult erinevas vanuses ja arengutasemel koorilauljaid, lähtudes vokaal- ja hingamistehnikast. 2. Kasutab töös erinevaid vokaaltehnilisi metoodikaid, lähtudes lauljate hääle omapärast ja repertuaari nõudlikkusest. 3. Juhendab lauljaid erinevate ajastute ja stiilide vokaalesteetikast lähtudes.	
Teadmised: 1) hääleseade; 2) vokaaltöö pedagoogika alused; 3) psühholoogia alused; 4) suhtlemise alused; 5) kooriõpetus;	

6) muusikaajalugu; 7) kooriliteratuur; 8) häälehoid.	
B.2.10 Solfedžo õpetamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Õpetab lauljatele noodikirja (meetrum, rütm, võtmemärgid, helistikud jm) põhialuseid vastavalt õpetatavale repertuaarile. Koostab lauljatele jõukohaseid harjutusi noodist laulmiseks. Teeb jõukohaseid rütmi- ja meloodilisi diktaate. 2. Õpetab lauljaid tundma noodid-, astme-, ja/või tähtnimesid ja alteratsioonimärke. Tutvustab helistikke, intervale, võtmeid ja akorde vastavalt õpetatavale repertuaarile.	
B.2.11 Muusika loomine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Kujundab keerukama faktuuriga seade kõikidele kooriliikidele. 2. Kujundab muusikaliselt keerukamad ja komplitseeritumad seaded. 3. Seab erinevatele kooriliikidele mitmesuguse raskusastmega muusikat. 4. Komponeerib erinevatele kooriliikidele isesuguse raskusastmega (ka komplitseerituma vormi ja faktuuriga) koorilaule. 5. Loob koorilaule, mis on kõrge muusikalise ja sisulise kvaliteediga ning levivad kooride repertuaaris ja kõlavad piirkondlikel laulupäevadel, suurtel laulupidudel, rahvusvahelistel festivalidel ja konkurssidel.	
Teadmised 1. Kompositsiooni alused (-õpetus). 2. Noodigraafika.	
B.2.12 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Rakendab erinevaid failihalduse ja tekstitöötluse programme, lähtudes töö eesmärgist. 2. Sisestab noote arvutiklaviatuuri või MIDI-süntesaatori abil, kasutades erinevaid noteerimisprogramme. 3. Salvestab arvutisse helifaile, lähtudes salvestuse eesmärgist. 4. Konverteerib helifaile vastavalt töö eesmärgile ja vajadusele. 5. Kasutab erinevate faktuuridega partituuride faile, lähtudes salvestuse eesmärgist.	
Teadmised: 1. Muusikaprogrammid ja -failid. 2. Noodigraafika programmid ja -failid.	
B.2.13 Koori administreerimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Suhtleb koostööpartneritega ning sõlmib vajadusel lepinguid, tuginedes kehtivatele õigusaktidele. Vahendab muusikalise kollektiivi korralduslikke ning tehnilisi vajadusi (näit noodipult, poodium jm). 2. Koostab või laseb koostada kontserttegevust kajastavaid reklaame (plakat, kodulehekülg, infovoldik jms) ja/või kasutab selleks sotsiaalmeedia kanaleid ja/või suhtleb meediapartneritega. 3. Kavandab ja viib ellu muusikalise projekti (kontsertprogrammi, plaadisalvestuse vm), lähtudes vajadusest. Vajadusel taotleb (lisa)rahastust, täites vormikohase dokumentatsiooni.	
Teadmised: 1. Projektkirjutamise ja -juhtimise põhimõtted; 2. Suhtlemise alused; 3. Sotsiaalmeedia vahendid; 4. Juhtimise ja meeskonnatöö põhimõtted.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.14 Koorijuht, tase 8 kutset läbiv kompetents	EKR tase 8
Tegevusnäitajad:	

1. Järgib esinemiskultuuri häid tavaid ja esinemistraditsioone; suhtleb kolleegidega vastavalt tunnustatud hea tava põhimõtetele ning juhindub oma töös kooridirigendi kutse-eetika normidest.
2. Täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul; annab ratsionaalseid hinnanguid ja analüüsib tagasisidet ning võtab vastu asjakohaseid otsuseid ja vastutab nende täitmise eest.
3. Osaleb erialaga seonduvates töötubades, meistrikursustel, täiendkoolitustel jms; analüüsib oma oskusi ning on teadlik arenguvajadustest. On kursis oma erialal toimuvaga; külastab kontserti või kultuurisündmusi; vajadusel võtab eratunde oma ala meistritelt ning õpib lisapilli.
4. On avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, jagab teistega vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; lahendab konflikte.
5. Tahab, oskab ja julgeb esitada ning kaitsta argumenteeritult oma seisukohti; omab vajalikke teadmisi ja oskusi kaastöötajate juhendamiseks; esitab kirjalikud materjalid struktureeritult ja loogiliselt.
6. Hindab tööga kaasnevaid ohte ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks, juhindudes ohutusnõuetest; järgib tööprotsessis ohutusnõuete täitmist ning vastutab nende täitmise eest; hoiab korras oma töökoha.
7. Kasutab töös eesti keelt vähemalt tasemel B2 ja üht võõrkeelt vähemalt tasemel B1, ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 1).
8. Kasutab oma töös arvutit vastavalt baasmoodulitele: arvuti põhitõed; tekstitöötlus; interneti põhitõed ning valdkonna eriprogramme.
9. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte.

Teadmised:

1. kooritöö metoodika - kõrgtase
2. kooripartituurimäng - kõrgtase
3. kooriõpetus
4. dirigeerimine - kõrgtase
5. vokaaltöö metoodika
6. klaverimäng - kesktase
7. solfedžo - kesktase
8. harmoonia - kesktase
9. polüfoonia - kesktase
10. kooriliteratuur - kõrgtase
11. muusikaajalugu - kõrgtase
12. vormiõpetus ja analüüs - kesktase
13. arranžeerimine
14. orkestripartituuri lugemine
15. suhtlemise alused
16. psühholoogia alused
17. pedagoogika alused
18. valdkonnaga seotud õigusaktid.
19. esinemiskultuur.
20. ettevõtluse ja asjaajamise alused.
21. juhtimise ja meeskonnatöö põhimõtted.

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktase – mõistete ja faktide tõlgendamine ning võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – analüüsimine seostatud faktide alusel, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-21052015-3.5/2k
--	--------------------

2. Kutsestandardi koostajad	Heli Jürgenson, Eesti Koorijuhtide Liit, G. Otsa nim Tallinna Muusikakool Indrek Vijard, Eesti Meestelaulu Selts Kaie Tanner, Eesti Kooriühing Lilyan Kaiv, H. Elleri nim. Tartu Muusikakool Varje Vürst, Eesti Koorijuhtide Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	24
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	21.05.2015
6. Kutsestandardi kehtib kuni	15.01.2019
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2652 Muusikud, lauljad ja heliloojad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	8
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Conductor, level 8
Soome keeles	kuoronjohtaja
Vene keeles	хоровой дирижёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	